

ALLEEN
VERDER?

ONLANGS HEBBEN WE EEN GELIEFDE VRIENDIN BEGRAVEN. HAAR MAN BLIJFT ALLEEN ACHTER, HIJ IS ZIJN MAATJE KWIJT. HOE GAAT HIJ VERDER? ANDEREN ZIJN GEWOON NOOIT GETROUWD – OM SOMS HEEL VERSCHILLENDE REDENEN. HOE IS HET OM EEN THEMANUMMER OVER HET HUWELIJK TE LEZEN ALS JE NIET (MEER) GETROUWD BENT? EN: WELKE LESSEN LIGGEN ER VOOR GEZINNEN IN DE OMGANG MET ALLEENGAANDEN? IN DIT ARTIKEL VERKENNEN WE EEN EN ANDER, UITERAARD BIJ EEN OPEN BIJBEL.

• door Kees Fieggen

VERDER MET DE PIJN

Hoe is dat om alleen verder te moeten als je partner overleden is? Er is pijn, er is verdriet: je bent je maatje kwijt, degene met wie je zoveel gedeeld hebt, die wellicht meer dan wie ook wist wie jij bent. Dat weet ik uit ervaring, al weet ik dat mijn beleving niet maatgevend is. Mogelijk schreeuw je het uit naar God: waarom Heer? Daarin ben je dan in goed gezelschap, want Job kende die vraag. De Heer was ingenomen met Job, had satan zelfs op zijn vrome leven gewezen en van Job staat geschreven dat hij 'recht van God gesproken' had. We mogen met al onze klachten en pijn bij Hem komen. Denk aan dat kortste vers uit de Bijbel: 'Jezus weende' (Joh. 11:35) – dat was aan dat onbegrijpelijke graf van Lazarus, zijn vriend. Hij is met ontferming bewogen, Hij wordt niet kwaad als we onze onmacht naar Hem uitschreeuwen – als we maar naar Hem toegaan!

Hoe ga je verder? Als je partner de Heer kende, is hij of zij veilig bij Hem – en zul je elkaar terug zien. Wij hebben geen verdriet zoals mensen die geen hoop hebben. Maar het verdriet is er wel degelijk en zal bij tijd en wijle terugkomen – soms heel onverwacht. Je bent nooit meer dezelfde, je hebt een zwakke plek gekregen. Geef dat verdriet de ruimte. Ook al is mijn eerste vrouw al meer dan 22 jaar geleden overleden en ben ik al heel lang geleden opnieuw getrouwd, soms komt dat verdriet nog terug. Soms blijft het in mijn binnenkamer, soms uit ik het openlijk. Gelukkig weet mijn vrouw dat mijn verdriet uit het verleden niet in mindering komt op mijn liefde voor haar.

SCHULDGEVOELENS

Soms is er schuldgevoel: je ervaart veel sterker dan eerder dat je niet altijd een goede man voor haar of vrouw voor hem bent geweest. Niemand is volmaakt en het is goed om onderscheid te maken tussen schuld en schuldgevoelens. Als er concrete schuld is: maak dan gelijk schoon schip door het aan de Heer te belijden. Hij weet dat je het niet meer aan je maatje kunt belijden en Hij vergeeft, omdat Hij getrouw en rechtvaardig is. Je ontslapen partner heeft geen last meer van jouw tekort schieten – die staat helemaal vrij!

Schuldgevoel kan er ook zijn als je na het overlijden van je partner ontdekt dat je gevoelens voor een ander begint te ontwikkelen. Misschien denk je wel: dat is te snel na het overlijden van mijn maatje, dit is verraad. Of een ander denkt dat voor jou – en laat het je weten ook. Laten we niet elkaar beoordelen, of iemand staat of valt, gaat zijn eigen Heer aan (Rom. 14:4). Steeds geldt: de Heer weet hoe het echt zit. Juist als het huwelijk goed is geweest, als je op een goede manier afscheid hebt kunnen nemen, juist dan sta je misschien snel voor je gevoel volledig vrij. Gevoelens voor een ander hoeven je niet te verbazen, maar breng ze wel bij de Heer – Hij wil en zal de goede weg verder wijzen.

OPNIEUW TROUWEN

Een tweede huwelijk aangaan is niet makkelijk: je draagt herinneringen mee, je hebt gewoonten ontwikkeld en je nieuwe relatie heeft tijd nodig om zich te ontwikkelen. Je weet al dat een huwelijk niet alleen romantiek is. Wie kan die nieuwe uitdaging met jou aangaan? In de praktijk blijkt de Heer nogal eens op een wonderlijke manier te voorzien – het lijkt soms wel of Hij huwelijkskandidaten in reserve houdt. Trouw echter niet om de verkeerde reden, bijvoorbeeld om je eenzaamheid op te heffen. Als je om de kinderen trouwt, bedenk dan dat die op een gegeven moment uit zullen vliegen. Breng het echt in gebed en vraag om wijsheid, met name als je iemand op het oog hebt. Is dat iemand die voor jouw verdriet plaats heeft, voor je ontslapen partner plaats kan inruimen zonder hem of haar als concurrent te zien? Is het de juiste persoon voor je kinderen? Als er kinderen in het spel zijn, hebben ook zij een geweldig verlies geleden. Ook voor hen is een nieuw huwelijk een groot avontuur. Het is niet vreemd om tenminste te overleggen met hen en hen niet voor een voldongen feit te plaatsen. Belangrijk is vooral ook: kent je partner de Heer zoals jij? Kun je daarin samen één zijn? Wat voor ideeën zijn er over de opvoeding, over gebed en Bijbelstudie? Kun je samen bidden? Je mag verwachten dat je in al deze dingen samen zult gaan groeien als je maar in dezelfde richting staat voorgesorteerd. Ben je bereid om een nieuw

avontuur aan te gaan, hem of haar als een nieuwe liefde te gaan beschouwen, iemand met wie je je leven gaat delen, met wie je oud wilt worden? Je mag opnieuw trouwen, je bent daar echt vrij in – mits in de Heer (1 Kor. 7:39). Als er kinderen zijn op te voeden, is dat vaak de beste keus. Je hoeft niet te blijven hangen in het verleden: je neemt dat

het niet, trouwen is niet het hoogste goed. Dat is: de Heer dienen er met Hem wandelen. Ook weduwen of weduwnaars kunnen ervoor kiezen om alleen te blijven. Zoek Gods aangezicht hierin: welke geeft Hij aan mij (1 Kor. 7:7), welke weg wil Hij persoonlijk met mij gaan (1 Kor 7:17)?

verleden gewoon mee het heden in en gaat de toekomst tegemoet. Hoeveel tijd je nodig hebt om die stap te kunnen wagen, kan ik niet zeggen. Dat is heel persoonlijk en afhankelijk van je karakter en omstandigheden. Maar als je een nieuw maatje van de Heer ontvangt, is dat echt een geschenk van Hem. Er zal moeten worden gebouwd, geïnvesteerd, gewerkt. Maar er kan een nieuwe liefde groeien en de Heer zal nieuwe mogelijkheden voor je openen – geef Hem in alles samen de ruimte.

ALLEEN BLIJVEN ALS VRIJE KEUS

Paulus is één van de bekendste vrijgezellen ooit. Hij heeft niets tegen het huwelijk (Ef. 5, 2 Kor. 11:2, 1 Tim. 4:1-4), maar koos ervoor om vrijgezel te blijven. Hij beschouwde dat zelfs als een gave van de Heer. Niks zielige vrijgezel! Lees 1 Kor. 7 maar. Paulus valt gelijk met de deur in huis: 'Het is goed voor een mens geen vrouw aan te raken' (vs. 1).

Nadat hij gesproken heeft over het samenleven van man en vrouw zegt hij 'laat ieder blijven in de roeping waarin hij is geroepen (vs.24). Voor hem persoonlijk betekende dat: ongetrouwd blijven. Kort samengevat, stelt hij: 'wie trouwt, doet goed en wie niet trouwt, doet beter.'

Paulus gaat ervan uit dat we in sommige gevallen de keus hebben om alleen te blijven en dat is een prima optie. Wij zeggen dan: 'niets mis mee', maar de apostel drukt zich sterker uit: alleen blijven is beter omdat je je dan beter aan de Heer kunt wijden. Als je trouwt, leef je heel nauw met een ander samen. Dan staat je, met de woorden van 1 Kor 7:28, 'verdrukking van het vlees te wachten'. Een huwelijk vraagt van man en vrouw, dat zij voor elkaar zorgen, elkaar behagen, elkaar zijn toegewijd. Dat kan makkelijk in mindering komen op het dienen van de Heer. Een vrijgezel hoeft zichzelf niet als 'overgebleven' te zien: geniet van de ruimte en de mogelijkheden die God je geeft en ontwikkel je talenten in Zijn dienst. Het huwelijk is een prachtige instelling van God, waarin twee mensen heel nauw samen leven. Maar idealiseer

Sommigen lijken niet de vrije keus te hebben om al of niet te trouwen. Soms wil iemand wel, maar komt niet 'de ware' tegen of het komt gewoon niet van. Dat kan liggen aan met wie je omgaat. Het kan helpen om meer initiatief in die richting te tonen en op plaatsen te komen waar gelovigen elkaar ontmoeten. Wees ook niet te bang om contacten te leggen met christenen buiten je eigen kring.

Ook hierin is natuurlijk veel wijsheid geboden. Op de 'christelijke huwelijksmarkt', zoals bij datingsites, zul je mensen tegenkomen in de meest uiteenlopende opvattingen en ook velen die het niet zo nemen met de seksualiteit. Alleen gaan is een moeilijke opgave, maar de Heer kan levensvervulling schenken in de mogelijkheden en capaciteiten die je als alleengaande hebt. Stort je dus niet uit want in een relatie als je geen echte geloofsband met de ander ervaart. Al werkelijk het gevoel hebt dat je alleen overblijft, is er gebed nodig: jezelf en van anderen.

IN DE GEMEENTE

Hoe kijken we vanuit onze knusse gezinnen naar vrijgezellen, weduwen en weduwnaars? Behandelen we hen als volwaardige leden van de gemeente? Ze zijn net als wij allemaal unieke en waardevolle personen. Naar mijn ervaring kunnen vrijgezellen een prachtige aanvulling betekenen, zijn ze soms goud voor je kinderen, kun je soms dieper hen doorpraten over geestelijke zaken. Nodig hen uit en ga ook bij op bezoek, geniet van hun vriendschap, geef hen van je tijd. Vrijgezellen mogen genieten van het leven in gezinnen – hoewel ze op sommige momenten er bewust voor zullen kiezen om gewoon alleen thuis te zijn. Dat heeft namelijk ook z'n charme. Als het gaat over weduwen en wezen, dan weten we dat God een heel speciaal plekje voor hen heeft. Jakobus zegt het in zijn brief heel scherp: "Reine en onbevleete godsdienst is omzien naar wezen en weduwen in hun verdrukking (Jak. 1:27). We hebben een concrete opdracht van zorg en liefde – w

bij als het nodig is ook onze portemonnee open gaat. In onze huidige welvaartsstaat is die financiële zorg lang niet altijd nodig (hoewel er wellicht verborgen nood is), maar de echte, persoonlijke aandacht in elk geval wel. Een weduwe met kinderen heeft het in bepaalde opzichten extra zwaar – en wij worden opgeroepen om elkaars lasten te dragen. Hoe belangrijk kan het zijn om als echtpaar (met of zonder kinderen) een weduwe met kinderen gastvrijheid te verlenen. Gebruik je fantasie maar om dat zo te doen dat zij voelt dat je werkelijk om haar geeft, dat er een wederzijdse relatie ontstaat.

In 1 Tim. 5:5-16 spreekt Paulus over ‘ware weduwen’. Die staan echt alleen, er zorgt niet een ander voor hen, zoals een rijke zoon. Ze hebben hun hoop op God gevestigd en zijn actief in gebed en gastvrijheid. Ook zijn ze niet zo jong meer (minstens zestig), want anders kon het wel eens fout lopen met hun toewijding. Ze wijden zich in hun dienst aan God en de gemeente en worden ook door de gemeente onderhouden. We zien deze situatie niet meer zo in onze tijd, maar het gedeelte is toch leerzaam in verband met de vraag of ongetrouwd blijven soms niet de voorkeur verdient.

NA EEN SCHEIDING

Het is bekend: over wat christenen na een scheiding wel of niet ‘mogen’ doen, is veel verschil van mening. In dit verband wil ik graag een andere insteek kiezen. In de eerste plaats: soms gebeurt het gewoon, dat een man zijn vrouw verlaat of andersom. Soms omdat hij of zij de Heer niet kent of niet langer dienen wil, soms omdat er een ander in het (over)spel is. Er zijn ook heel moeilijke situaties waar bij elkaar blijven nauwelijks een optie is, zoals bij drankzucht en mishandeling. Paulus spreekt in 1 Kor. 7:11 niet voor niets over als het toch gebeurd is. Ten tweede: besef dat een verstotene vaak al heel wat heeft doorgemaakt en zich in de steek gelaten voelt. Er is pijn en verdriet en vaak schrijnender dan bij een overlijden. Er is veel herderlijke wijsheid nodig om goed te kunnen begeleiden en ook te kunnen doorgronden waar er belijdenis van schuld nodig of herstel mogelijk is of niet.

GODS WEG MET JOU PERSOONLIJK

Een ieder die graag onverdeeld de Heer wil dienen, kan nadenken over de optie om alleen te blijven. In sommige zendingssituaties kan het wellicht heel goed zijn. Denk maar aan de lange reizen van Paulus – in zijn leven was er voor een geregeld gezinsleven geen plaats. Trouwen is echter niet verkeerd en in sommige gevallen zelfs beter. Ook daarin is Paulus heel praktisch: ‘het is beter te trouwen dan van begeerte te branden’. We hebben echter niet altijd de vrijheid om te kiezen, zoals na een scheiding. Een ieder die alleen staat, kan als christen wel rekenen op de kracht en de steun van de Heer en (als het goed is) van de gemeente. Er kan zelfs een speciale taak in de gemeente liggen. Aan ons als gemeente van de Heer de taak om gastvrij te zijn voor elkaar, vriendschappen te ontwikkelen. In alle gevallen wil de Heer de weg wijzen.